

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szabó Albert könyvnyomdáiban Kézdi-Vásárhelyt, hova úgy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyitlteri cikkek stb. intézendők.

Nyitlteri cikkek soronként 10 kr-ért közölhetők.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr
Fél évre . . . 3 frt — kr
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr
Külföldre 1 évre 8 frt — kr
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak térfogatáért 4 krajczár. Hivatalos hirdetések külön árszabály szerint számíttatnak. Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár bélyegdíj fizetendő.

Előfizetési felhívás.

A „Székelyföld“ című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenként 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadhatók.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátraleéban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld“ kiadóhivatala.

A kártya.

II.

Azonban a nők verdiktje nélkül is tudni fogja mindenki, aki kártyázni szokott (s ki ne szokott volna!), hogy a kártya-szenvedély járó gyönyör és élvezet csak akkor igazi, ha érzékeny pénzre megy a „munka“, de akkor azután bizonyos, hogy a kártyázás éppen olyan gyakorlata az emberi lélek rossz indulatainak, mint amily gyakorlata a jobb és nemesebb indulatoknak a vivás, torna, vadászat vagy az előkelőbb sportok egyéb neme. S ha Széchenyi István a „Hitelben“ rég megjegyezte, hogy nemcsak annak van köze az ördöggel, a ki 50 százalékra pénzt ad kölcsön, hanem annak is, a ki ennyi százalékra kölcsönt vesz: egészen bátran el lehet mondani, hogy az a két vagy több ur, a ki hazard-játékot játszik, vagy bár nagy pénzre tarok-

kozik stb., valamennyi Lucifer ő fenségének szolgáltatja ki az ördög-tiszteletet a kártyaszabályok rituáléja szerint. Nyílt kérdés maradván különben, hogy a „nagy kártyás“ urak mennyiben mutatkoznak az életben derék és a tiszteletet igazán megérdemlő embereknek és hazafiaknak.

Mondjuk, hogy ezek régi dolgok s gyökérük lévén, sem a nők bája és kellemességei, sem a moralisták prédikációi elől nem fognak tágitani. De itt van ebben az esetben az új tanulság is, aminek elejét állani csakugyan lehet. Magyarországon a kártyázás szenvedélye rohamosan demokratizálódik s ragályos kórság gyanánt terjed klubról-klubra és társaságról-társaságra a polgári világ minden rétegében. Sőt a játékszenvedély, melynek a kislutri nagyon „ordináré“ és a sorsjegy-játék nagyon hosszadalmas, rohamosan tolong a tözsde és a totalizátor korlátjai mellé is.

A lapok szemére vetették sokszor a nemzeti kaszinóknak, hogy, nem tudom, talán tizszer annyit költ kártyára, mint irodalmi czélokra. Jót akartak vele. S íme, a polgári világ a maga kisfizetési, de élvezetre hajló „magánhivatalnokaival“, aprópénzbeli embe- reivel, lipótvárosi kaszinóival s minden jólétre kapott elemeivel együtt nem a nagy hazafias és humánus czélok felé tör, hanem utánozza a mágiasvilágot és kártyázik, vagy lovagló-sportot üz ő is a — totalizátoron. Sőt átveszi a gentleman-ség előitéleteit is a maga kezdetleges fonák módja szerint nemcsak a párviadaloskodás, hanem az — öngyilkosság erejéig is, a mit különben a „nagy urak“ nem vesznek ilyen gyöngéden és komolyan.

Ez az egyik oldal. A másik pedig az, hogy a vérbeli gentlemanek a maguk részéről emezek játékszenvedélyét irigyelték meg s jelenleg előszeretettel verik el ősi dominium-

jaik egy részét differenzgeschäftekkkel — a tözsden.

Minden ember tudni fogja, hogy mit kelljen tartania a kölcsönös pénz-cirkulációnak erről a módjáról. A közgazda meg fogja moni dani, hogy ez a pénzforgalomnak legimpro- duktivebb módja; a mélyebben látó politika- szem pedig a pénzösszegek ezen vándorlásában meg fogja látni az egyéni és társadalmi immoralitás terjedését s azt a leverő tüne- ményt, amikor az osztályok csak büneikben és hibáikban tudnak egymáshoz közeledni.

A szerencsétlen fiatal ember holtteste fölött kiontott könyvek mindenestre rokonságban állanak azok aggodalmaival, akik a jobb módú fiatalság demoralizációját látják ezutal nagyon is artikulált alakban kifejezve. S akik az ifjuság erkölceit nemesebb szenvedélyek medrébe szeretnék terelni.

Valamikor a haza nagy közérdekeinek medrében folyt le a fiatal élet tulnyomó ereje s a „fiatal Magyarország“ versengett a derék humánus és hazafias czélok után való törekvésben.

A közélet ma erre ezernyi alkalmat nyujtana; többet, mint valaha. Nagy politikai, nemzeti, tudományos, művészeti, irodalmi, emberbaráti, gazdasági és moralitási föld- aink vannak. Nem volna-e helyes, ha a játékszenvedély és kártya-lova giasság fertőjéből a a fi atalságnak éppen tehetősebb és előkelőbb részét valahára kiemelni próbálná s a tul- áradó szenvedélyeket ama nemes feladatok medrébe terelné vissza a szülei ház, az iskola, az egyesületi élet, főképen pedig az ifju- ság maga.

S ha már bizonyos dolgok mégis demo- kratizálódnak nálunk, nem volna-e derekabb és ahazára előnyösebb, ha nem az o n, hanem ezen dolgok demokratizálása végett feszite- tők meg az élvezetekben gyorsan petyhüdő társadalmi képességeinket! (P. H.)

A „Székelyföld“ tárczája.

Egy kép a multból.

(Elbeszélés.)

Irta Barthalis János.

II.

(Folytatás.)

Ha benn a diurnista sületlenségén neveltünk, még nagyobb mértékben módunkban fog állani az, ha kitekintünk a kastély udvarára, hol a tűntetők vezetője éppen szónoklatot tart az erkélyen álló földesurhoz, a ki olyan vakmerő, hogy mind- egyre belekiabál az orációba, s csipős észrevéte- leket dob oda az orátorának, a melyeknek miatta ott áll a fülig elvörösödött nótárius, hogy ebben a szent helyben bele fog sülni a hevenyészett szónoklatba.

— Nagyságos kegyelmesség, — hebegi a szó- nok, már az első szónál megzavarodva — vagy a miképen mondatódik és íródik a nemesi könyvek- ben. Bár én szegény legény vagyok, de ha kö- nyörgök . . .

— Csak nem betyár kend, nótárius, mert ugy tudom, hogy a „szegénylegény“ is annyit fejez ki. De hát halljuk tovább — szól bele Csillámosi a

nótárius mondanivalójába, a minek az lett a kö- vetkezése, hogy a szegény embert majd megütötte a nehézség ijedtében, s csak a földesur biztatá- sára s feleinek oldalgomboló lökéseire birt tovább haladni, de csak azért, hogy az a veszedelmes ün- nepelt férfi újra belezavarja őt a szerinte legjobb eszmékbe.

— Oh, kegyeskedjék oda irányítani nyelvének forgását, hogy irgalmas czimeit megtudhassam s aképen tituláljam vitélő személységét.

— Hallja kend, talán csak nem akar per Ferkő szólítani. Azt kikérem magamnak. Hanem ha éppen valami okosat akar mondani, ne szóljon — röhö- gött a hasát verve Csillámosi.

Bárd község nótáriusa már ugy érezte magát, mint rák a meleg vízben. De azért a félbeszakított szónoklatnak folytatást igyekezett adni.

— Ez elfeledhetlen pillanatban olyan merész- ságot veszek magamnak, hogy — nem tudom, illik-e, érdemes szerénységetem bátor vagyok bemutatni. Én Csalárdi Jónás vagyok, Bárdnak szeretett nótáriusa.

— Örülök a hallatlan szerencsének, tintás Muki ur — élvezett a földesur.

— E sereg, ez a hódoló tisztelettől körülvelt néptömeg pedig . . .

— Mondja inkább kend, hogy ez a pálinka- szagot lehelő részeg disznócsorda — akadémusko-

dott Csillámosi, hanem azonnal megbánta vastag tréfáját, mert a tömeg erre az elvitázhatlanul helyes észrevételre morogni kezdett s itt-ott egyes felkiáltások hangzottak:

— Le kell lökni onnan a gazembert!

S talán nagyobb zavar adja elő magát, ha Csalárdi átható tekintete rendre nem inti a for- rongó elemeket.

— A bárdi nemesek csoportja, kiket kegyelmes színe előtt lát méltóságos uram, szívéből örül, hogy e napot megérhette. És azon ohaját nyilván-ítja nevemben, hogy az Egek Ura még számos évekig . . .

— Eljen, éljen! — kurjantott a tömeg, be sem várva, hogy a szeretett férfi befejezze szónoklatát. De a másik perczben, megfellekedve nemesi méltóságukról, újabb kiáltásban törtek ki.

— Hát aztán mit kapunk ezért a kajabálásért? Mert mink, a ki árgyelussa vagyunk ennek a kas- télynak, nem jöttünk ide orációkat hallgatni csak ugy ingyért. Ki ad nekünk ennünk és innunk a pukkadásig?

Mikor Csillámosi ezeket a felkiáltásokat hal- lotta, furcsán csóválta meg a fejét. Azt hitte, hogy egy pár köszönő szóval kifizetheti őket. De eszébe jutott, hogy hátha még valamikor hasznát veheti ennek az elődi tábornak. Lekialtott tehát nekik:

— Uraim, bárdi nemesek!

A hadügyi költségvetés. A hadügyi budget, melyet a néhány nap mulva Bécsben tartandó közös miniszteri tanácskozások fognak véglegesen megállapítani, a hadügyminiszternek ismeretes új követeléseivel felül még egyébféle emelkedéseit a kiadásoknak is rejtvegi számosportjai között. Ezeket a nem jelentéktelen emelkedéseket, mint a P. Hírlap értesül, főleg az élelmi szereknek magasabb árai idézik elő, a minnek folytán a hadsereg élelmezési szükségleténél is az eddigieknél jóval magasabb egységárakat kell alapul venni. Az élelmi szerek megdrágulása éreztetni fogja egyébiránt hatását saját állami költségvetésünkön is s nevezetesen a rabtartási költségeknél magasabb összegben való előirányzását vonja maga után a kiadási szükségletnek.

Tan ü g y.

A háromszéki megyei tanítótestület kézdii járásköre folyó év szeptember hó 26-án d. e. 8 órán kezdve Kézdi-Vásárhelyt a fiu-iskolában gyűlést tart.

T á r g y s o r:

1. Elnöki megnyitó beszéd, melyben elnök indokolja, hogy miért hivatta a gyűlést ily későn és miért nem Maksára.
 2. Jegyzőkönyv-olvasás és hitelesítés.
 3. Gyakorlati tanítás.
 4. A központi választmány által kitűzött tételt olvassa Kiss Jenő felsőnépiskolai ipartanító.
 5. A mult ülésről elmaradt vitatétel megvitatása
 6. Baló László szaval.
 7. Ének-kettős; előadják: Maklai Dániel és Vajna Károly kézdii-vásárhelyi tanítók.
 8. Indítványok.
- A gyűlésre a tagokat és tanügybarátokat tisztelettel meghívja elnöki megbízásából Dálnok, 1891. szeptember hó 17-én.

Benkő József.
járásköri jegyző

Külö n f é l é k.

— **Előmunkálati engedély.** A kereskedelemügyi miniszter Lázár Jenő gr. és ifj. Abrányi Kornél országgyűlési képviselőnek a Szász-Régentől a Maros mentén Gyergyó-Szent-Miklósig; innen az Olt mentén Kézdi-Vásárhelyig; továbbá szárnyonakként Oláh-Topliczától elágazva Borszék község határára át a Tölgyes szorosig, valamint Ditrőtől elágazva Holló irányában ugyancsak Tölgyesig vezetendő h. é. vasutvonal építésére egy évre előmunkálati engedélyt adott.

— **Színészeti.** Kovács Jenő újonnan szervezett színtársulata mult csütörtökön kezdte meg előadásai sorozatát. A bemutatoul választott darab, „Domi, vagy az amerikai majom“, épen nem volt alkalmas annak igazolására, hogy a társulat megfelel-e a követelményeknek, avagy nem, mert voltaképen a sok felvonásra szedett izé csupán sak azért lett megírva, hogy a majom a maga

ügyességét bemutathassa. A darab tehát, mint látványosság, alkalmat sem nyújtott a szereplőknek, magukat kitüntetni, s azért tehát nem foglalkozunk a színészekkel. Ezt későbbre hagyjuk. A mi az előadás külső hatását illeti, jóformán igazat kell adnunk ama karzati kritikának, hogy ez az előadás megért két rossz népszínművet s két gyenge drámát, pedig az egészben minden csak a szemnek szólt és úgy szólva semmi a szívnek. Hanem az a majom finom, kedves humorával temérdek jó kedvnek lett okozója. A majombőr alatt Faludi Vilmos vendég, kolozsvári balletmester lakozott, kinek a tapsból s kihívásból ugyancsak kijutott a része. A színpadi szereplés e genre-je, t. i. a látványosság, egészen újdonság minálunk, s ez magyarázza meg a hatást. Ha a majom körül lezajlott események nem lettek volna oly végtelen silányak s az alakok olyan laposak, együtt és összevéve teljes élvezetet nyújtott volna. Így azonban csupán a majom csodálatos ügyességében gyönyörködhattunk. Mint rendkívül kedves látványosság, az első előadás sikert aratott.

— **Halálozások.** Osdolai id. Bándy István folyó hó 16-án végelgyengülés folytán meghalt. A megboldogult aggastyán 83 évet élt köztisztelőben; ezeltől tíz évvel ulti meg aranymenyegzőjét, tehát 60 éves házasság volt. Virágzó család gyászolja: öt nagykorú gyermek, számos unoka és dédunoka. Temetése szombaton ment végbe nagy részvét mellett. — Barátosi Bitai Mózes kir. járásbírósi díjnok Kovásznán folyó hó 17-kén kilenczheti betegség után tüdősorvadás következtében meghalt. Özvegyet és két árvát hagyott hátra. Béke poraikra!

— **Meghiúsult párba.** A borszéki csendőrség e hó 6-án Borszéken az ugynevezett „Tündérkert“ erdőrézében dr. Cseh Károly közegészségügyi felügyelő és dr. Szilvási János borszéki fürdő-orvos pisztolypárbaját akadályozta meg épen akkor, midőn a segédek a lőtávolságot lépésekkel jelölték ki. A párba okát dr. Cseh Károlynak a „Brassó“ című lap 18-ik számában közzétett nyilatkozata képezte. Az esetről segédekül dr. Cseh Károly részéről: Geréb Kálmán (m. vásárhelyi), Rozsnyai és Agyagóssy; dr. Szilvási János részéről pedig: borszéki Siklody Imre és Kantner János voltak jelen. A csendőrség az eseményről a gyergyó-szentmiklósi kir. járásbíróshoz legott jelentést tett.

— **Ipari tanműhelyek fölállítása.** A kereskedelemügyi miniszter elhatározta, hogy az ország több részén az ipari központokon fa- és fémipari tanműhelyeket fog fölállítani, hogy az ifjabb iparos nemzedék e szakmában, mely most fontos és igen hasznos iparágat képez, kiképezhesse magát. A miniszter ezen kívül még tervbe vette, hogy a fővárosban a mechanikai tanműhely mintájára egy órási ipar-tanműhelyt fog létesíteni, a mi az első határozottabb kezdeményezés lesz ez iparágunk hazánkban való nagyobb meghonosítására.

még távolról sem sejtethi, hogy ismerjük egymást s egy kézre dolgozunk.

— Bizonny, Tóni, olyan ügyesen adtad a butát, hogy ahhoz hasonlót még a leghiresebb színészekről sem lát a világ. Te, eszembe jutott ékeletlen ostoba tettetésed láttára, hogy ha valamelyik világrészben egy butaságra képző intézetet nyitnának, méltán megérdemelnéd ott az igazgatói széket — hízelt barátjának a földesur.

— Hanem, Ferkó, jó volna nekünk erről a helyről valami félreeső zugba húzódnunk, mert, tudod, nem akarok ám vendégeid közé tolazkodni. Erre épen semmi kedvet sem érzek. Aztán meg olyan hiéná-étvágyam van, hogy ha ki nem elégítet azt, hát tégedet eszlek meg. Remélem, hogy általam szerzett kastélyodban van egy olyan félreeső kis szoba, a hol senki észre nem vesz minket bizalmas beszélgetésünkben, s ott meg is vacsorálhatok kedvemre.

— E részben már intézkedtem, barátom, még jó előre, mert tudtam, hogy nem szívesen veszel részt a nálam levő vidám társaságban. — S ezzel a folyosónak végén levő magános szobába vezette Csillámosi az éhes vendéget.

Itt már föl volt terítve az asztal egy személyre. Csillámosi azonnal helyet foglalt annál s jóízűen kezdett lakmározni az ingyeneknek való ételekből.

— Most már találd egészen otthonosan magadat, barátom. Én már visszamegyek vendégeim-

— **Köszönet.** Boldogult jó anyám temetésén a részvétnek oly sok igaz tanujelét vettem, hogy azért — jelen helyzetemben — egyenként köszönetet mondani képes nem vagyok. Fogadják itt e helyen mindazok, kik részvétükkel vigaszt nyújtani kívántak, hálás köszönetemet. Fogadja a tűzoltó tiszti és zenekar s annak igazán nemes gondolkodó főparancsnoka ez uton is szívem legőszintébb köszönetét. K.-Vásárhelyt, 1891, szeptember 18-án Özv. Benkő Pálné Dénes Mária.

— **„Társalgó“** című új magyar társas tánczot szándékozik városunkban meghonosítani Molnár Mihály helybeli tánczitanító. Ez új táncz nemrégiben lett bemutatva a budapesti népszínház színpadán s igen kedvező fogadtatásban részesítette egy közönség, mint a saját. Meg is érdemelte a tetszést, mert figurái egyszerűek, kecsesek, ritmusa magyaros, s az egész táncz fölösleges sallangoktól ment. A „Társalgó“ igen ügyes keveréke a négyes és kórnyagárnak; jellege határozottan magyaros s megkívánja, hogy dőlözzen lejtse a tánczos. Meg vagyunk győződve, hogy meg fog honosodni nálunk is, ha megismeri a közönség. Molnár Mihály tánczitanító ezt az új tánczot fogja közelebről betanítani. S minthogy táncztermünk különben már is régóta érzik egy jó magyar társas táncz hiányát: kívánatos, hogy ifjuságunk minél tömegesebben jelentkezze.

— **Kovácsnáról írjak lapunknak:** A kovásznai vasuti állomásnál levő kutba a napokban egy fiú belezuhan. A segítségére siető munkások már csak holttestem húzták ki onnan. — Kovásznán több német fiú, kiknek szülői a vasut építésénél vannak elfoglalva, játékközben egyik társukat beleültették egy mély kut vedrébe, s miután azzal biztatták, hogy míg utána jönnek, maradjon csendesen, — eltávoztak. — Azonban megfedkeztek a kényszerhelyzetbe került „schwagerről“, a ki közel négy óráig ulti már a hűtő mélységben, midőn véletlenül arra felé járó szülői figyelmesek lettek a kutból feljövő nyöszörgésre, s kihúzták onnan a gyereket.

— **A lovassági telegrafja.** Az ausztriai hadgyakorlatok alkalmával szép sikerrel próbálták ki egy új találmányt, a lovassági távírtó. A huszárok nyergébe két oldalt egy-egy szekrény van erősítve, az egyikben a távírókészület, a másikban a szükséges két Leclancher-elem van elhelyezve. A kémszemlére kiküldött lovas sebes lovaglással lerakja utszéli fákra, bokrokra a vasdrótot, melyet felgombolyítva magával hord. Ily módon távírószekrényeket rögtönözhet két óra alatt egy 20 kilométernyi vonalon s megfigyeléseit távirati uton közölheti a csapattesttel, mely kiküldötte. — Az új készülékkel el fogják látni a hadsereg összes lovas ezredeit, s minden ezredből két altisztet tanítanak be használatára.

— Lapunk mai számához a „Pesti Hírlap“ melléklete van csatolva. Különösen felhívjuk arra t. olvasóink figyelmét.

— **Gazdák figyelmébe.** Az őszi fontos vetés munkájának ideje itt lévén, nem mulasztathatjuk el arra figyelmeztetni a gazdaközönséget, hogy fáradságának eredménye, a termés, nemcsak a tiszta és egészséges vetőmagtól, hanem attól is függ, hogy milyen fajta vetünk. Azzal nem csak mi magya-

hez, mert azóta föl is tűnhetett távollétem. Csak arra figyelmeztetlek, hogy az ajtót becsukva tartsd. Majd aztán, ha hármas kopogást hallasz, nyisd ki, mert akkor én jövök — szolt Csillámosi s nemsokára eltűnt a szobából.

A borgóztól elkábult vendégek észre sem vették huzamos távolmaradását.

(Polytatása következik.)

Innen-onnan.

Anyai gondosság.

Lili: Mama, miért nem hagysz soha magamra Alfonz urral?

Anyá: Hogy nőül vegyen.

Tapasztalatból.

Férj: Csak nem vagy féltékeny? Tudod, hogy csak vadászatra megyek.

Nő: Ej, tudom azt is, hogy a vadászok milyen vakmerők. Tapasztaltam, mikor a tavalyi vadászidény alatt-kijártam az erdőbe.

Virágosan.

Fiatal ember: Milyen helyes kis kutya! Szeretném, ha az enyém volna.

Leányos mama: Nagyon ragaszkodó, hü állat. Nem maradna önnél egy óráig sem, ha csak nem tartoznék ön a családjukhoz.

rok, hanem a külföld is már teljesen tisztában van, hogy olyan kitűnő buza mint a magyar, másutt sehol a világon nem terem, de már ami ajrozsot illeti, ezzel a külföld tulszarnyalat bennünket, mert a mienknél sokkal jobb rozsfajtákat bocsát forgalomba. Az utóbbi években többféle kitűnő új fajtával szaporították a rozst, de valamennyit fölülmulja a két legújabb fajta: a schlanstädti óriás-rozs és a zsáktöltő Mammuth-rozs. Mindkét fajtának meg vannak mind ama tulajdonságai, melyeket a jó rozsnak bírni kell; az előbbi némileg kedvező időjárás mellett kataszteri holdankint 1500 kilogrammot is fizet, az utóbbit pedig éppen bő termősegeért nevezték el méltán zsáktöltőnek. Mauthner Ödön, ki egy alkalmat sem mulaszt el, melylyel a hazai mezőgazdaság felvirágzását előmozdithatja és a gazdaközönség érdekeit szolgálja, mint a most megjelent őszi árjegyzékéből látjuk, e két kitűnő rozsfajtát is azonban sietett megszerezni, hogy a haladni szerető gazdaközönségnek rendelkezésére bocsáthassa. Kétségtelen, hogy ezzel is oly kiváló szolgálatot tesz a gazdaközönségnek, mint a montagnei rozssal, melyet nyolc évvel ezelőtt honosított meg nálunk és melyet kitűnő tulajdonságaiért a földművelési miniszter is felkarolt és a gazdaközönség közt buzgón terjesztette. Meg vagyunk róla győződve, hogy gazdaközönségünk, mely a mai viszonyok közt csak úgy boldogulhat, ha a külföldi versenyen lépést tud tartani, megragadja az alkalmat ama rozsfajtának a beszerzésére, mely az eddigi rozsokat bizonyára háttérbe fogja szorítani. Megjegyezzük, hogy ugy a schlanstädti mint a zsáktöltő Mammuth-rozs nálunk, csakis Mauthner Ödön magkereskedőnél kapható, mit azért tartunk szükségesnek megemlíteni, hogy a gazdaközönség félre ne vezettesse magát.

— Budapesti Hírlap. Olvasóink figyelmét fölhívjuk a „Budapesti Hírlap” hirdetésére, mely lapunk mai számában közöltetik. Előfizetési és hirdetési összegek egyszerűen a következő cím alatt küldendők: Budapesti Hírlap Kalap-utca 16. Budapestben.

CSARNOK. Fővárosi életkép.

Irta: Mihály János.

(Vége.)

Füstfelhő takarta el a jelenvoltagekat. Egykönnyen nem is lehetett az arcok körvonalait ki-venni; csak későre tudtuk megállapítani, hogy bizony tömve van a híres „alagúti kávéház.” Legfelül a kasszirő fogadta a fiatal urak tüzes ostromlását; vele átellenben legalul pedig a hirtelen széke primás zendített rá a „Ham's an Ideo”-t. Hosszan kétfelől a falak mellett gyanus külsejű egyének itták a „Dreher”-féle sört. A szoba közepén levő két biliárd le volt foglalva a játékosok által, s csak a számokat lehetett a zajban hallani: 16, 23.

Szerencsénkre mi is kaptunk egy asztalkát, honnan jól széjjel lehetett nézni, s miután lassan-lassan hozzá szoktunk az új helyzethez, oda kiált barátom a pinczérnek:

— Hozzon két konyakot!.. Ezzel legalább tisztában van az ember, hogy nem konyakot iszik; de a kávéról azt sem tudja, hogy „Franko”-féle pótlék-kávé-e, vagy pedig szilvale? — mormogá felém fordulva.

— Jó kis hely, ugy-e?.. Várj csak, mert még ezután lesz érdekes, mikor a jöképű fiatal urak jönnek jól benyakaivalva...

— Két konyak! Méltóztassanak kérem! — vágott közbe a keller.

Hanem még mielőtt meg nem ittuk volna a konyaknak nevezett „gugyit”, gyönyörködve néztük, hogy a „mademoiselle” Aranka kasszirő mily mohó étvágygyal fogyaszt el két lágy tojást, mialatt egy fodrászsegéd a szerelemvirág illatát tartá kis pikáns orra alá — oly rettenetes tüzzel kurizálván, hogy a szerelem hősugarának jelei nagy cseppekben potyogtanak homlokáról lábai elé s ott a porban, mint ráklábak, szétterülének. A Ferkó primás is bevégezte a „Ham's an Ideo”-t; tányérját vette elő s udvarias hajlongások között nyújtá hol egyiknek, hol másiknak.

Epen reánk következett volna a „fizettség”, de e pillanatban nagy énekkelésel rontott be három elegáns gavallér. A Ferkó megfutamadott, kezébe kapta a hegedűt és roppant lelkesedéssel huzta rá a Rákóczy-indulót. Valamennyi pinczér az érkezők előtt törtetett s mély hajlongások között és visszafelé lélekzettel várták a parancsot.

— Pezsgőt, de sokat! — kiálták egyszerre mindhárman. S a pinczérnek, mintha fejéket vesztették volna, szaladtak ide-oda; a kávéházi vendégek kíváncsian meresztgették szemüket a jövőnyekre. Mi pedig azon gondolkodtunk, hogy kik lehetnek e nagy feltűnést keltó urak?

Barátom oldalát már furdalta a kíváncsiság; oda int magához egy láb alatt levő pinczért s hal-kan kérði:

— Kik ezek az urak?

— Hja kérem, ezek magánosok, még pedig nekünk gyakori vendégeink; az a vöröses szakállu egy gróf, a másik kettő pedig báró...

— Ugy?.. Nem is tudtam, hogy ily mágános hely ez. Annál érdekesebb! még úgy sem láttam eleven mágnastrulatni — mondá kacsintva.

Es szörnyen bámultuk őket, mint szokták bámulni a nem szónokló országgy. képviselő urak beszélő társaikat. Durrogtak a placzkok, esörömpölve hullottak szét az üvegek és poharak, hasadozott a márványasztal és a szomszéd asztalánál a „Dreher”-féle sör ezetes vízzé vált csodálkozásában. A nagybögös szótól játszott s Ferkó e-huron kísért; a kasszirő-nek szárnjai nőttek s úgy emelkedett fel helyéről és a hosszuképű fodrász-legény megemmisülten bigyesztette le ajakát.

Emennei háromjában és a füstfelhőben senki sem vette észre a rendőrbiztost, ki meglegedett mosolylyal dörzsölgette kezeit. Ki is figyelt volna most rá, mikor a nagy bögös úgy recsegettette brugóját, hogy az embernek valamennyi odvas foga egyszerre plombiroztatódott. Valami e perczen nagyot csattant... Csak a bögös hurja tagadta meg a szolgálatot s így a zene megszünt; ideje is volt, mert az óra egyet ütött, azontul pedig nem szabad kornyikálni.

A fiatal mágnastrak azonban nem egyeztek ily könnyen bele a dologba; egyszerre vagy öt palackozt és ugyanannyi poharat vágta a szegletbe s utána orditák:

— Huzd rá Ferkó az irgalmát! — s bankókat csaptak a homlokára.

— Megkevetem a méltóságos urakat, színet van már... nem szabad többi hegedülni.

— Ki parancsol itt?!.. Huzd rá, ha mondjuk!

A Ferkó vonójához nyult s álla alá csapta hegedűjét; de nem volt ideje belekezdeni, mert a rendőrbiztos felállt helyéről s a mágnastrak asztalához ment és haragos, reszkető hangon kiáltá nekik:

— Sok akasztófára naplopó, gazember!.. Hát a mig én Pesten három hónap alatt hasztalan kereslek benneteket, addig ti itt Budán dorbézoltok?!.. No várjatok csak, majd adok nektek, cimzetes nagy urak!.. — ezeket mondva, belefújt pipájába s az éles füttyre a 444-es számú szolgálattevő rendőr jött be és csakugyan szolgálatra készen állt.

— Egy!.. Kettő!.. Előre! — hangzott a rendőrbiztos szava.

A 444-es számú pedig ráduplázza:

— Aló marssssss!.. Kifelé!.. Befelé a hüvőre, „mert rőndnek muszály lönnyni!”

A fiatal „mágnastrak” urak moccanni se mertek. Elsápadva indultak kifelé; hanem az ajtónál barátom nem állhatta meg, hogy meg ne kérdje a biztost:

— Hát nem mágnastrak voltak?

— Kérem, ezek többszörös betörők, csirkefogók, zsebmetsző tolvajok! Majd elbánuunk mi velők! — felelé a biztos.

A Ferkó cigány ezalatt bandájával együtt el-sompolygott; a kasszirő megilletődve pislákolt szürke szemével s a hosszuképű fodrász legény visszanyerve lélekjelenlétét — újra neki tüzesedett. A publikum pedig, mintha semmi sem történt volna, tovább itta a „Dreher”-féle sört, mely szintén visszanyerte előbbi alakját, színet és ízét.

A mi konyakunk azonban megmaradt gugyinak, de nem a gyomrunkban, hanem a poharakban. S ezzel az élvezettel mi is „Jó éjszakát” mondottunk a kávéház illatos légkörének.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos

Ifj. Dobay János.

Nyílt tér.*

Kézdi-Martonfalva, 1891. szept. 12.**

Tekintetes Szerkesztő ur!

Mikor az ember már sehogy sem tud segíteni magán: dühbe jő. Így cselekvék t. Czell Ignác ur is a „Székelyföld” 72-ik számában; pedig a ki indulatokodik, annak rendesen nincs igaza. És hogy még azok is, kik eddig némi kevés hitelt adtak szavának, teljesen elpártoljanak: maga mellé veszi támaszul a vidékszerzte ismert Molnár Zsigmond urat, hogy huzná ki a sárból, melybe — addig akart kimászni belőle — nyakig süllyedt.

Molnár Zs. ur pedig, látszik, hogy egykoron vándor színésztrátságánál is volt alkalmas, igen jól adja a részrehajlatlan bíráló szerepét; voltaképen pedig nem egyéb, mint báránybőrbe bújó farkas. Czell I. urral kettős atyafiság köti össze; nagybátyja és sógora, s ebből kifolyólag hiszem, hogy botra is kelne mellette.

Ketten aztán, öcs és bátya, sógor és sógor, ki is tesznek magukért! Mintha mondanák: „Lássá-

* E rovatban megjelent közleményekért felelősséget nem vállal a szerk.
** Ezzel a polemikát befejezettnek tekintjük, s ez ügyben több közleménynek sem pro, sem contra helyet nem adunk. Szerk.

tok, halljátok, bámuljátok!” Minő irány, minő gondolatok és kifejezések! Csupán egy pár kacs-karingós káromkodás hiányzik cikkeikből. Valóban t. Czell I. urnak ezen első irodalmi terméke méltó az elolvasásra.

No de lássuk, miért is vagyok én rágalmozó, haszontalan, hazug ember.

Azért, mert a márkosfalvi községi iskolaszék elnöke hozzám intézett nyílt felhívására elmondottam, hogy az ezredéves ünnepély jövedelméből iskolája részét keresse ne nálam, hanem t. Czell Ignác lelkész urnál, mert ő volt, a ki a jövedelmet inkasszálta.

Hogy ez nem volt rágalom, kiténik e becses lap 55-ik számából, holott is t. Czell Ignác ur elismeri, hogy a befolyt pénzekből 50 frtot átvett, valamint 28 liter bort, két font és két szál gyer-tyát is.

Azért vagyok továbbá haszontalan rágalmozó ember, mert azt állítottam, hogy t. Czell Ignác urnak az 55-ik számban közölt számadása nem korrekt, s kimutattam azt is, hogy miért nem korrekt, és ezt, habár mindketten megkísérlették is, megcáfolni nem tudták.

Molnár Zsigmond ur ugyan argumentumokkal akarja a dolgot helyreütni, azonban azok nem sokat érnek.

A jegyzőkönyvi kivonatok még csak azt igazolhatnák, hogy ott is elszámolt, de azt nem, hogy helyesen-e? Két helyen is el lehet rosszul számolni.

A Gál András és neje nyilatkozatával épen az én állításomat erősítik meg. T. Czell Ignác ur ugyanis 31 frt 25 krt számolt el a bor árába, én pedig azt állítottam, hogy csak 29 frt 25 krt adott ki, tehát 2 frttal többet számolt el.

Még inkább ér valamit a Molnár Ventura nyilatkozata, a mennyiben elismeri, hogy a fuvarbértholmi régi tartozásba betudták; megjegyzem, hogy Molnár Ventura még aug. hó végén többek előtt ugy nyilatkozott, hogy ő még egy krajczárt sem kapott.

Ha ezen 80 krt betudjuk is, a tiszta jövedelem még akkor is 13 frt 45 krt; mert a zenészeknek „feledékenységgel”-ből kifizetett többlet, gyertyák, borok árai még mind tiszta jövedelmek maradnának.

Hogy is lehetne korrekt a számadás, mikor t. Czell Ignác ur maga beismeri, hogy eladott 11 liter bort s még ennek az árát sem teszi be a bevételbe? És mégis azt szeretné elhíttetni a világgal, hogy az ő keze tiszta és hogy én rágalmozó, hazug ember vagyok.

Azért vagyok továbbá rágalmozó, hazug ember, mert azt állítottam, hogy t. Czell Ignác lelkész ur ezelőtt két évvel az intercalaris papi jövedelmet egészen magához vette s abból az egyház-közösséget illető 2/3 részt még sohasem szolgáltatatta be az egyházközösség pénztárába.

Ezen állításomra ketten is csak annyit tudtak mondani, hogy az nem az én bajom, hogy más gabnájába vágtam a sárlóm, hogy az a presbiterium dolga stb. Pedig ebben sincs igazuk, mert én hivatalomnál fogva az egyházi törvények értelmében a presbiteriumnak tagja vagyok s így nemcsak jogom, de kötelességem ügyelni arra, hogy az egyházközösség ne károsodjék.

Azért vagyok tehát én rágalmozó, hazug ember, mert az igazat kimondottam, a melyet azonban most sem vonhatok vissza, sőt kijelentem újból is:

1-ször: hogy t. Czell Ignác urnak a hírlapban közölt számadása nem korrekt;

2-ször: hogy Czell Ignác ur az intercalaris papi jövedelemnek az egyházközösséget illető 2/3 részt nem szolgáltatatta be az egyházközösség pénztárába s így az egyházközösséget megkárosította.

Ime, ez nem rágalom, ez vád itt a nyilvánosság előtt, melyet nem mos le magáról sem azzal, hogy engem rágalmozónak összeszid, sem azzal, ha fenyeget, hogy „hátra van még a fekete leves”, vagy „a kutyánkkal megmaratlatk”.

A mi a Molnár Zsigmond ur személyeskedéseit illeti, csak annyit mondhatok: álljon elő azokkal a pálmalevelekkel világosan, így nem ért belőle senki semmit; mondja el világosan, mi lehet az a m.-valkói eset. En M.-Valkón két évig voltam községi tanító. Molnár Zsigmond ur egész életéből sem tudna olyan folt nélküli két évet összeszedni.

Es beszéljen a K.-né esetéről, hogy milyen szép pletykát kerekítették volt ki épen Molnár Zs. urék.

Es mondja el, hogy választói jogomnál fogva a papválasztás alkalmával egy jelölthöz ragaszkodtam, a mellett kitartottam és nem csapongtam hol ide, hol oda, mint M. Zs. ur; s es elmondhatja bátran, hogy nem követtem s nem is kaptam 50 frt honoráriumot.

Es egy negyedik pálmalevélre írja rá gyász lapidárbutékkal még azt is, hogy én kedves öcs-cse t. Czell Ignác ur választása körül is mindazt megtettem, a mit megelözőleg.

A pálmalevelek után annyit megjegyezhetek

talán, hogy én még nem ültem a vádlottak padján. Hát Molnár Zsigmond ur?!

Egyébként el kell hogy ismerjem, hogy megtett mindent öcsém érdekében. Beteljesedtek az írás szavai: „és az atyafiság a nyomorúságban tetszik ki.” Csak hogy itt tények dolgoznak és nem lehet tanukkal dolgozni!!!

A tekintetes Szerkesztő urnak szíveségét újból is megköszönve, vagyok

alázatos szolgálja
Szabó Lázár.

Piaczi árak.

Kézdi-Vásárhelyt, 1891. szeptember 17-án.

Buza (tisztá)	hektóliterenként	7 frt 50 kr.
„ (elegy)	„	5 frt 50 kr.
Rozs (tisztá)	„	5 frt 40 kr.
„ (elegy)	„	— frt — kr.
Arpa (tisztá)	„	4 frt — kr.
„ (elegy)	„	— frt — kr.
Zab	„	2 frt 60 kr.
Törökbuza	„	5 frt 20 kr.
Kása (köles)	„	12 frt — kr.
„ (árpa)	„	24 frt — kr.
Borsó	„	6 frt — kr.
Lencse	„	15 frt — kr.
Fuszulyka	„	6 frt — kr.
Pityóka (legszebb)	„	1 frt 20 kr.
Marhahús	kilogrammonként	— frt 44 kr.
Disznóhús	„	— frt 48 kr.
Juh-hús	„	— frt 24 kr.
Szalonna	„	— frt 64 kr.
Faggyu (nyers)	„	— frt 20 kr.

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és értéktőzsdén

1891. szeptember hó 14-én.

Magyar aranyjáradék 6%	—
Magyar aranyjáradék 4%	103.80
Magy. papíráradék 5%	101.10
Magyar vasúti kölesén	—
M. keleti vasúti államköt. I. kibocs.	—
M. keleti vasúti államköt. II. kibocs.	—
M. keleti vasúti államköt. III. „	111.—
Magyar földtehermentesítőköt. „	—
M. földtehermentesít. kötv. záradékkal	—
Temes-bánati földteherm. kötvény	—
Temes-bánati földt. kötv. záradékkal	—
Erdélyi földtehermentesítési kötvény	—
Horvát-szlavon földteherment. kötv.	104.—
Magyar szőlődezmá-váltásig kötvény	—
Magyar nyereség-sorsjegyköt. „	137.—
Tiszszabályozási és szegedi sorsjegy	128.—
Osztrák járadék papírban	87.75
Osztrák járadék ezüstben	999.—
Osztrák járadék aranyban	106.—
1860. államsorsjegyek	137.50
Osztrák-magyar bank részvény	962.—
Magyar hitelbank részvény	352.—
Osztrák hitelintézet részvény	307.30
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	5.39
20 frankos arany	9.31
Német birodalmi márka	56.10
London (2 havi váltókért)	114.—
20 márka arany	11.53

Hirdetések.

KÉPES CSALÁDI LAPOK.

Szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilap.

Szerkeszti: **Dr. Tolnai Lajos.** Főmunkatárs: **Dr. Váradi Antal.**

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: **Dr. Murányi Armin.**

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

a „HÖLGYEK LAPJA” című divat-melléklettel s a regénymelléklettel együtt:
Egész évre 6 frt. Félévre 3 frt. Negyedévre 1 frt 50 kr.

A „Képes Családi Lapok” című hetilap új negyedbe lép. A magyar szépirodalomnak e hatalmas tényezőjé, a magyar művelt családoknak e szellemi kincsét még a következő írók és írók támogatják: Jókai Mór, Lauka Gusztáv, Rudnyánszky Gyula, Dalmady Győző, Mikszáth Kálmán, Komócsy József, Temérdek (Jeszenszky Danó), dr. Prém József, dr. Sziklay János, Inczédy László, Palágyi Lajos, Erődy Dániel, Dengi János, Tölgyesi Mihály, Vértessy Gyula, Méry Károly, dr. Murányi Ernő, Petri Mór, dr. Roditzky Jenő, Csorba Palotay Ákos stb.; Benitzky-Bajza Lenke, Büttner Lina, Nagyvárady Mira, Kuliffay-Benitzky Irma, Harmath Lujza, Hevessiné-Sikor Margit, Karlovsky Ida, Mericzay-Karossa Irma, Erzsike stb. stb.

A „Képes Családi Lapok” az összes szépirodalmi képes hetilapok között a legélénkebb, legváltozatosabb. Tartalma az irodalom minden válfaját felöleli; képei a jelen eseményeit s a leghíresebb festők műveit mutatják be.

„Hölgyek Lapja” című, havonként kétszer megjelenő divatmelléklete a legújabb divatképeket hozza s e mellett a magyar háziasszonynak valóságos szellemi titkára, a mennyiben a nevelés, az egészség, a gazdaság, kertészet, a háztartás s a konyha terén nincs olyan kérdés, a melyet ne tárgyalna, s nincs olyan titok, a melybe hölgyeinket be ne avatná!

Regénymelléklete külön beköthető négy kötet érdekes regénnyel ajándékozza meg évenként az előfizetőt.

A „Képes Családi Lapok”-nak még a **zöld borítéka** is tele van mulattató közleményekkel, humoros apróságokkal, sakk-, kép-, szám-, kocka- és ponttalányokkal és szórjévtvényekkel, melyeknek megfőzői értékes jutalmakat kapnak.

A „Képes Családi Lapok” gazdag tartalma és számos melléklete dacára mégis a legolcsóbb szépirodalmi képes hetilap; épen azért bizton számíthatunk minden honfiai és honleány, minden magyar család támogatására és pártfogására.

Mutatványszámokat ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal mindazoknak, a kik ez iránt — legezélszerűbben levelezőlapon — hozzá fordulnak.

A ki az egész évre szóló hat frtnyi előfizetési összeget 40 kr csomagolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküldi, annak 4 regényt, és a ki 3 frt előfizetési összeget és 30 kr csomagolási és postaszállítási díjat együtt egyszerre beküld, annak két eredeti regényt küld ajánlva jutalmul.

A ki 3 új előfizetőt gyűjt s az előfizetési összeget egyszerre beküldi, annak elismerésül **egy díszes emlékkönyvet** küld a kiadóhivatal.

Megrendelhető postautalványon minden postahivatalnál és minden könyvkereskedésben. Előfizetéseket (a hónap bármely napjától) elfogad a „Képes Családi Lapok” kiadóhivatala Budapest, Nagykörút 20. szám.

Teljes számú példányokkal még mindig szolgálhatunk.

Nyomatott Szabó Albertnél K.-Vásárhely.

BUDAPESTI HIRLAP

1—6

Mindenki, a ki

alkalmazást keres vagy alkalmazást adhat,

a „BUDAPESTI HIRLAP”

apró-hirdetése

által nélkülözheti a közvetítőket.

Régi dolog, hogy a közvetítés sok pénzbe kerül, és a viszonyokat egyáltalában tekintve, gyakran fordul elő, hogy a költséges közvetítés dacára sem az alkalmazást kereső nem jut könnyen helyhez, sem az alkalmazást adó nem kap könnyen megbízható embereket. Oka ennek főleg az, hogy a munkaadó és munkakereső, a vevő és eladó nem érintkezik közvetlenül. A közvetlen érintkezésre pedig manap alig van hatható-sabb eszköz, mint egy elterjedt lapban való hirdetés, a „Budapesti Hírlap” apró-hirdetési rovata pedig naponta legkevesebb 90 ezer ember által olvastatik. (A lap naponta 30.000 példányban jelenik meg: legkevesebb három olvasót lehet számítani egy-egy lapra.) Kereskedő, a ki könyvvezetőt, irodatisztet, gyakornokot keres, vagy viszont azok, a kik hasonló alkalmazást keresnek; a gazda, a ki kasznárt, ispánt vagy gazdasági gyakornokot keres és viszont a kik ajánlkoznak; a háziasszony, a ki szakácsnét, szobaleányt, dajkát, cselédeleányt keres, és hasonlóan szolgálók, a kik helyet keresnek; birtok-eladás, üzleteladás, birtokbérlet, házéledés, házvétel, nevelő, nevelőnői, házvezetőnői, gazdasági és egyéb pályázat, lakás-kiadás és lakás-bérbevételei hirdetések, szó-al az életszükséglet minden fázisaiban könnyen és olcsó pénzen a

Budapesti Hírlap apró-hirdetése

által célzott lehet elérni.

Családi jelentésekre,

különösen

eljegyzési hírekre, hymen hírekre, esküvőre való meghívásokra, születési jelentésekre, névnap gratulációkra, gyászjelentésekre

és minden efféle

KÖZLEMÉNYEKRE

a Budapesti Hírlap apróhirdetési rovata kiválóan alkalmas.

A hirdetési díjak igen olcsók. Mindannyiszor, a hányzor a hirdetés megjelenik, egy-egy szó két krajczárba kerül, vastagabb betűvel négy krajczár. Címmel ellátott hirdetéseknek még egy-egy hirdetés után 30 kr kincstári bélyegilleték külön jár. Ha a cím nincsen kitéve, hanem a hirdetés úgy szól, hogy „Cím a kiadóhivatalban megadható”, akkor bélyegdíjat nem kell fizetni. A kiadóhivatal ilyen esetben minden díj nélkül megmondja a kérdezősködőknek az illető címet, sőt vidékre díjtalanul levelez is, ha a kérdezősködő a postabélyegyet beküldi. Helyben a hirdetések a kiadóhivatalban vétetnek föl készpénzen, vidékről a pénzt legalkalmasabban postautalványon lehet küldeni. A Budapesti Hírlap előfizetési ára negyedévre 3 frt 50 kr, egy hónapra 1 frt 20 kr. A cím egyszerűen „Budapesti Hírlap Kalap-utca 16.”